

Siulittaasup oqaaseqarluni nalunaarutaa

Ataatsimeersuarneq ulloq 25. marts 2020

Corona-virus-ip tuniluunnerata annertunera, taamaattumillu Covid-19-ip nunarsuaq tamakkerlugu tunillaassuunera pissutigalugu kiisalu inuit katersuunneri 10-t sinnerlugit peqataaffigineqartut inerteqqutigineqarnera pissutigalugit, ukioq manna ataatsimeersuarnermut peqataasut ikinnerujussuupput, kisiannili tamassi tikilluaqqorusuppassi. Aqutsisup soorlu oqaatigigaa, nuannerpoq, taama amerlatigisut siulersuisunut piginnaatitsissutinik tunniussissallutik kiisalu qinersissallutik aalajangersimmata, taamaasilluni ullumikkut peqataaneq annertulluni. Maannangaaq aktiaatillit taamaasillutik siulersuisunut tapersersuineramik takutitsinerannut qutsavigerusuppakka.

Taarsigassarsisitsinerit ineriartornerat aamma naliusunit iluanaarutit GrønlandsBANKEN-ip oqaluttuarisaanerani 2019-imi pitsaanerpaamik inerineqartitsipput, tamanna siulersuisut iluarisimaarnartutut taasinnaavaat. Erngiinnannguaq naatsorsuutitut uteqqissaanga, aamma kingusinnerusukkut aningaaserivimmi pisortap Martin Kviesgaard-ip aningaaseriviup ukiumoortumik nalunaarutaa nassuiaateqarfiginerussavaa.

Maanngaanniit ukiumi qaangiuttumi nunarsuatsinni ineriartorneq, aamma sullitatsinnut kiisalu uagut atuunnitsinnut sunneeqataasartoq oqaaseqarfigisaraluarpara. Maanna nunarsuarmi pissutsit immikkut illuinnartut pissutigalugit, 2019-imi ineriartornerput pillugu eqqartuinerana annikillissavara, taarsiullugulu ukiumoortumik nalunaarummi inuiaqatigiit pillugit nalunaarummut imartuumut innersuuserrusullunga.

Qularnanngilluinnarpoq maannakkut initunerpaaq tassaasoq, nunarsuaq tamakkerlugu tuniluuttoq corona-virus. Ukioq manna nunarsuarmi aningaasaqarnerup ineriartorneranut qanoq isumaqartigissanersoq oqaatigissallugu nalunarpog, kisianni niuerfiit qularnanngitsumik sunnerneqarput, soorlu aamma inuit millionilikkaat sunnerneqartut. Nunani tamalaani børsini naliusut nikerarneri takusimasagut tunngavigalugit, oqaatigineqarsinnaavoq, 2008/2009-mi imaluunniit siusinnerusukkut aningaasaqarnikkut ajornartorsiornermut utissasugut, assigusumik takuniarutta.

Uatsinnut saatilaarniarpara kingornalu uagut siunissaq qaninnerusoq qanoq naatsorsuutigineripput takulaassallugu.

GrønlandsBANKEN 2019-imi akileraaruteqareernani 150,5 mio. koruuninik angusaqarpoq, tamanna aningaaseriviup ukiuni 52-imi oqaluttuarisaanerani angusaq pitsaanerpaavoq.

Qularnanngilluinnarpoq, ukioq 2019 GrønlandsBANKEN-imut ulapaarfiusoq. Aningaaseriviup niuerfimmi inissisimaffia nukittuvoq. Aap, aningaasat inuiaqatigiinni taama amerlatigisut 2019-imitut siornatigut suliaqartinnikuunngilagut.

Aningaaseriviup unammillersinnaalluarneranik kiisalu Kalaallit Nunaanni innuttaasunut aamma suliffeqarfinnut nioqqutissanik pilerinartunik tunniussisarnertut tamanna paasivarput. Peqatigitillugu aningaaseriviup tusaamaneqarnerata qaffasissuunera paariinnarniarlugu anguniarparput. Misissuinerne suliarineqartuni takusinnaavarput, tusaamalluugaalluta, tamatumanilu pingaartumik isigineqassaaq, ingerlataqarfimmi ataatsimut isigalugu, ukiuni makkunani tusaamaneqarneq sorsutassaqarfiusoq.

Isumaqarpugut, Kalaallit Nunaannut iluaqutaanissamik takorluugarput kiisalu niuerneramik ineriartortitsineramik ukkataqartuarnertut naleqalersitsisoq, isumaqarpugullu tamanna tatigineqartoq kiisalu sullitat niuernerminnik aningaaserivimmut tunniussinerisigut tamanna uppernarsarneqartoq. Assersuutit amerlapput pingaartumillu ineqarnermi suliniutinik suliaqarneq, Qimatut-

soraarnerussutisiaqalernissamut ileqqaakkat tusintit arlallit aamma mingutsitsinikitsumut aamma Illuga taarsigassiinerpassuit naleqarnermik pilersitsipput.

Aamma ilisimavara, tamakku aningaaserivimmi annertoorejussuamik ulapisitsisimasut. Taamaattumik immikkut aningaaserivimmi sulisut aamma aqutsisut pitsaalluinnartumik sulinerannut qutsavigissavakka. Ukiuni kingullerni inernernut kusanartunut aalajangiisuuvusi. Aamma ilisimavara, corona-viruseqarnerni aningaaseriviup ingerlanneqarnerani allannngorniarnanilu ulapaartoqartoq, tamannalu qanoq unammilligassanik pilersitsisoq. Kisianni maanna qularuteqarnerup annertuup saniatigut, isumaqarpugut siunissaq ungasinnerulaartoq eqqarsaatigalugu ineriartornissamut periarfissat suli pitsaasutut naatsorsuutigineqartariaqartut. Taamaattumik coronap ajornartorsiortitsinerata qaangiunnerani ilutsinni ineriartornissamut, aammali Kalaallit Nunaanni ineriartornissamut peqataanissaq pissanganarpoq.

GrønlandsBANKEN novemberimi Finanstilsynimit pulaarneqarpoq. Nakkutilliinermi nalunaarutaat aningaaseriviup qaammatip aallartinnerani saqqummiuppa, tamatumunngalu atatillugu pisorta qarfiup oqaatigaa, aningaaseriviup ukiumoortumik nalunaarummi nalikilliliinerit tunniunneqartut pillugit peqqussutit sillimaffigigaat kiisalu peqqussutit tunniunneqartut allat aningaaseriviup piviusunngorteraleruttorai.

Qularnangilluinnarpoq aningaaserivik, aningaaseriviit allat 2019-imi pulaartoqarsimasut assigalugit, Finanstilsynip saqqumisitsinernik naliliinerani aamma allaffissornikkut suleriaatsimi naliliinermi sukanganerusumik misigisaqartut. Tamanna aningaaseriviup aningissusaanut aamma ukiorpassuarni patajaatumik ingerlatsinermik uppernarsaasarnanun atatillugu ajorisassaangitsuinnartut isiginngilarput, kisianni soorunami tusaatissatut tiguarput Finanstilsynillu ilitersuutaai naapertorlugit aaqqiilluta.

2017-imiilli aningaaserivittut SIFI-mit toqqarneqartut, SIFI-mi inissisimaneq isumaqarsimavoq, aningaaseriviup aqutsisuisa ingerlaavartumik aningaasaatit aaqqissugaanerat nalilersortassagaat. Matumani aningaaserivik maanna kiisalu siunissami qanoq aningaasaqassanersoq pillugu oqartussat naatsorsuutaasa isiginiarnissaat annertuvoq. Tamatuma saniatigut Kalaallit Nunaanni akiitsortitsisarnermut peqataanissamut aningaasaqarnikkut nukeqarnissaq pisariaqartinneqarpoq.

Findsbørsimut ulloq 18. marts nalunaarutigineqartut, siulersuisut ukiumoortumik nalunaarummi allassimasutut aktiamut 30 kr.-imik aktiaatillit iluanaaruteqartinneqarnissaat taamaatiinnarneqassasoq siunnersuuteqarput. Ukiumoortumik nalunaarummi takuneqarsinnaasut, aningaaseriviup akiliisinnaassusaata procentia 22,5-iussasoq, iluanaarutit tunniunneqarpata. Iluanaarutininik taamaatitsiinnarnerup naatsorsuutininik kingunerisai kingusinnerusukkat takutissavagut, akiliisinnaassutsilli procentia taamaasilluni 23,4-mut qaffappoq.

Fondbørsimut nalunaarummi taaneqartutut siulersuisut nalilerpaat, maanna pisuni pingaaruteqartumik aalajangiisuusoq, imminerisamik aningaasaatit nukittussusaat qaffasinnerpaaq qulakkiissallugu, pisumi nalunartumi Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit taarsigassarsinissamut pisariaqartitsinerat tapersersussallugu. Taamaattumik ukiumut iluanaarutissat taamaatiinnassallugit toqqarparput.

Siulersuisuttaaq fondbørsimut nalunaarummi taaneqartumi aamma paasissutissiissutigaat, pisut pitsanngorsimappata aamma aningaasaatinik pisariaqartitsineq annikillimisimappat, iluanaarutininik akiliinissaq siunertaralugu ukiumi kingusinnerusukkat immikkut ittumik ataatsimeersuartoqarnissaanut aggeqqusinissaq periarfissaasoq.

Aningaaseriviup aqutsisuisa pisut aallaavigalugit aningaaseriviup ingerlatsinermi aamma taarsigassarsinissarnermi annaasassanut naatsorsuutaanut sunniuteqarneq nalilersorsimavaat. Matuma ataani pigisat nalillit allat kiisalu pingaartumik pappialat nalillit naliinik iluarsinissamut aarlerinaatit misissorneqarput. Tamatuma saniatigut tunngaviumik ingerlatsineq sunnerneqarsinnaavoq,

taarsigassarsisitsinerit amerlassusaat apparpata, inuiaqatigiinni sammisaqarnerup annikillinerata kingunerisaanik. Pissutsit taakku tamarmik qaammatit 5 missaata tungaanut annertuumik sunnerneqarsimanissamik pisinnaasumi aallaaveqarluni nalilerneqarput, taamaasillunilu piffissap takornariaqarfiusartup piviusumik annaaneqarnissaanik aallaaveqartoqarpoq.

Taamaasilluni inernerusussamut missingiut fondsbørsimut nalunaarummi ulloq 18. marts-imi ukiumut inernerusussatut akileraaruteqarnani kr. 120-140 mio.-inik naatsorsuutigisanit, ukiumut inernerusussatut akileraaruteqareernani 80-130 mio.-it naatsorsuutigineqarput. Tamanna aamma kingunerisassaanik naliliinerup qularnarneranik takutitsivoq, kisiannili aamma ingerlatsinerup qajannaalluinnartuuneranik naliliinitsinnik takutitsilluni.

Aamma nalilerparput, Kalaallit Nunaat aamma eqqugaagaluartoq, pingaartumillu takornariaqartitsineq, Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut inissisimanera allanut naleqqiullugu pitsaasuvoq.

Patajaallisaasoq pingaarnepaaq tassaavoq qallunaat ataatsimoortumik tapiissutaat, taakku aningaasaqarnermut ataatsimoortumut annertuumik patajaallisaapput, soorlu pisortat ingerlataqarfiat annertoq aamma ingerlatseqatigiiffiit pisortanit pigineqartut angisuut nukittuullu patajaallisaasutut sunniuteqarput.

Corona pillugu pisoq Kalaallit Nunaanni aningaasaqarnerup ineriartorneranut sunniuteqartussaavoq, qanorli annertutigissanersoq maanna oqaatigineqarsinnaanngikkallarpoq.

Copenhagen Economics tamanna pillugu aningaaserivimmuut naatsorsuussivoq. 2019-imi takornariaqarneq BNP-p 1,9%-eraa, allannguutit kingunerisaanik sunniutinik ilimanarpoq BNP-mi ineriartorneq 2020-mi 3%-it missaannik naatsorsuutigineqartumit 0-imut qaninnerusumut appariassasoq. Qularnanngilluinnarporli, ikiutissat annertuut, maanna saqqummiussorneqartut annertuumik isumaqassasut. Peqatigitillugu aalisarnermit nerisassanik annissuineq suli maanna annertuumik sunnerneqanngilaq. Nioqquteqarfimnulli allanut sunniuteqarnissaa naatsorsuutigineqartariaqarpoq, BNP-mullu missingiut aatsaat suliarineqarsinnaassaaq erseqqinnerusumik takunnissinnaasoqalerpat. Maanngaanniilli pingaaruteqarluinnarpoq eqqaasitsissutigissallugu, ikiutissanik aningaasaliinerup ima ingerlannginnissaa, nioqquteqarfiup ataatsip ikiorneqarniarnerani akiligassat annerpaavisa nioqquteqarfimmut allamut nuunneqannginnissaasa pingaaruteqassusaa.

Ingerlataqarfiit allat sunnerneqarsinnaapput aamma sunnerneqassasut naatsorsuutigineqassaaq, maannakkuugallartorli nalilerparput Kalaallit Nunaat sumiiffigalugu pitsaasuusoq, pingaartumillu aningaasaqarneq eqqarsaatigalugu, nunarsuaq tamakkerlugu ajornartorsiorfiulerpat. Tamanna ukiut 10-t matuma siorna missaani aningaasaqarnikkut ajornartorsiorortoqarnerani misilittagarilerparput.

Pisut nalinginnaasunngoqqippata, qaqugulu tamanna pissanersoq soorunami nalunarpog, taava naatsorsuutigaarput mittarfiliorerit aallartinneqareersut aamma attaveqatigiinnermi aningaasaliinerit malittaasut aamma inuussutissarsiornermi periarfissat nutaat kingunerisaannik suliassanik takunissarput naatsorsuutigaarput. Nassuerutigisariaqarparput aningaasaqarnerup siunissami erseqqarissusaa malunnartumik appariarsimammat, taamaakkaluartorli nalilerparput, siunissaq ungasinnerulaartoq eqqarsaatigalugu Kalaallit Nunaanni ineriartornissamut periarfissat suli pitsaasuummata. Tamanna aamma ersersinneqassaaq, aningaaseriviup nalinginnaasumik niuernera suli nukittuutut isigineqarmat, aamma 2020-mi ineriartorneq soorunami annerusumik nalorninartorsiorfiugaluartoq.

Ullormi oqaluuserisassani kingusinnerusuni ataatsimeersuartut suliarissavaat aktiaatillip siunnersuutaa, BankNordik-ilu kattunnissaq imaluunniit allatut pisussaaffeqarfiusumik suleqatigiinnissaq pillugu aningaaseriviup siulersuisuinut saaffiginninnissamut kajumissarineq. Aktiaatilimmit aamma taassuminnga siunnersuutigineqarpoq, aningaaserivik nammineq aktiaatimini annertuumik pisiaqassasoq. Ullormi

oqaluuserisassat oqaluuserineqarnerini nassuiaassavara, sooq aningaaseriviup siulersuisuisa innersuussutigisimaneeraat, siunnersuutit taakku marluk itigartinneqassanersut.

Aningaaserivik 2019-imi CSR-imut nalunaarusiani akissarsissutigaa. Global Compact-imut suliffeqarfinit minnerit aamma akunnattumik angissusilinnit nalunaarusianik pitsaanerpaanik toqqaaneruvoq. Sulisunit, Kalaallit Nunaannut iluaqutaasumik suliarineqartumik nersorneqarneq kusanartuuvoq. CSR pillugu nalunaarusiaq kingulleq "GrønlandsBANKEN-ip inuiaqatigiinnut akisussaaffiup nassuiaatiginera 2019"-imi aningaaseriviup nittartagaaniittumi takuneqarsinnaavoq. Nittartakkamittaaq aamma nalunaarusiorneqarpoq, "Selskabimik ileqqorissumik aqutsinermut innersuussutit" qanoq iliuseqarfiginerigut.

GrønlandsBANKEN-imi pisortaqarfik 2019-imi aningaaserivimmi pisortamit Martin Kviesgaard-imit ingerlanneqarpoq. Aningaasanut ingerlataqarneq pillugu inatsit naapertorlugu, siulittaasup nalunaarutaa suliffeqarfiup pisortaqarfiata akissarsiaanik nassuiaanermik imaqassaaq. Akissarsiat 2019-imi 3,254 mio. kr.-iupput, 2018-imi 3,194 mio. kr.-iusut. Akissarsianut ataatsimoortunut ilaapput akissarsiat taakkunani ilaallutik, soraarnerussutisiassat, ferie-frirejse aamma akeqanngitsumik biileqarneq, oqarasuaat internetilu Kalaallit Nunaanni inatsisit atuuttut naapertorlugit. Akissarsiat ataatsimoortut saniatigut, soraarnermi pisussaaffik ukiumut kr. 271.000-inut naatsorsorneqarpoq, taakku pissutsit aalajangersimasut taamaallaat ataanni tunniunneqarsinnaasut, pisortaq ukiuni arlalinni suli atorfeqarpat.

Siulersuisut nalunaarutaat naggasinnginnerani, aningaaseriviup sullitarpasuinut, niuerfiginiarluta toqqaasimasunut qujanarujussuaq kiisalu niuernerme attaveqaaterpassuatsinnut minnerunngitsumillu aningaaserivimmi aktiaatilinnut ukiumut qaangiuttumut pitsaasumik sunniuteqartumillu suleqatigiinnermut qujarusuppunga.

Ileqqoreqqusat malillugit Kristian Frederik Lennert, Maliina Abelsen aamma Peter Angutinguaq Wistoft siulersuisunit tunuarput, piffissaq taaneqarfiat naammat. Siulersuisut siunnersuutigaat Kristian Frederik Lennert, Maliina Abelsen aamma Peter Angutinguaq Wistoft qinerneqaqqissasut. Naggasiullugu aamma siulersuisuni suleqatikka suleqatigiinnermut pitsaasumut sunniuteqartumullu qujaffigerusuppakka.

Maannakkorpiaq Kalaallit Nunaanni corona-virus akiorniarlugu sulineq ingerlaannarpoq, ineriartornerullu qanoq ingerlassanera sumi tamani annilaagagineqaraluartoq, neriuppugut kingunerisat alianartut nunani arlalinni takuneqareersut avaqqussinnaassagigut. Maanngaanniit tamatuma pinnginnissaa pillugu inuiaqatigiinni sumiiffippassuarni annertuumik suliniuteqartoqarnera qujassutigerusupparput.

Qujanaq malinnaagassi!